

***ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ***

Έτος 3ο - Τεύχος CII, Δευτέρα 07 Ιουνίου 2010.

**Συντακτική Ομάδα:**

Αλεξοπούλου Χριστίνα  
Ανδρόνικου Μαριέττα  
Βλαστάρης Γιάννης  
Ζυγά Ιωάννα-Νικολέττα  
Καρακατσάνη Φαίη  
Κούκη Αναστασία  
Παναγιωτίδου Ράνια

**Συντονιστής:**

Δρ. Κωνσταντίνος Φίλης

---

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:**

- ✓ Διεθνής κατακραυγή για τις ενέργειες του Ισραήλ
- ✓ Επίσκεψη του Sergei Lavron στην Κίνα
- ✓ Νέα έκθεση-«καταπέλτης» της ΙΑΕΑ για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν
- ✓ Σύνοδος κορυφής ΕΕ- Ρωσίας: Στο επίκεντρο η άρση της βίζας και τα ανθρώπινα δικαιώματα
- ✓ Ματιές στην επικαιρότητα

## Διεθνής κατακραυγή για τις ενέργειες του Ισραήλ

Παγκόσμια αποδοκιμασία προκάλεσαν οι ενέργειες του Ισραήλ τη Δευτέρα 31 Μαΐου εναντίον ανθρωπιστικής αποστολής που κατευθυνόταν στη Λωρίδα της Γάζας. Πιο συγκεκριμένα, ένας στολίσκος αποτελούμενος από 8 πλοία απέπλευσε από λιμάνια της Μεσογείου με στόχο να φτάσει στη Λωρίδα της Γάζας και να άρει τον αποκλεισμό που έχει επιβάλλει τα τελευταία χρόνια το Ισραήλ. Τα πλοία στα οποία επέβαιναν 700 άτομα μετέφεραν συνολικά 10.000 τόνους ανθρωπιστικής βοήθειας (κυρίως τσιμέντο, εφόδια για τα σχολεία, ιατρικό υλικό κλπ.), ξεκίνησαν από την Τουρκία (3 πλοία), την Ιρλανδία(1 πλοίο) και από 4 ελληνικά λιμάνια(4 πλοία). Η επιχείρηση ονομάστηκε «Ένα καράβι για τη Γάζα» και φιλοδοξούσε να έχει την επιτυχημένη έκβαση που είχαν οι 5 αποστολές της οργάνωσης «Ελευθερώστε τη Γάζα» μετά τον Αύγουστο του 2008.

Ήδη από την Πέμπτη 27 Μαΐου, το Ισραήλ είχε ανακοινώσει ότι δεν θα επιτρέψει στα πλοία να φτάσουν στη Λωρίδα της Γάζας και είχε δηλώσει πως θεωρεί τη συγκεκριμένη ενέργεια πρόκληση. Μάλιστα, το υπουργείο εξωτερικών της χώρας είχε καλέσει σε συνάντηση τους πρεσβευτές της Τουρκίας, της Ελλάδας, της Ιρλανδίας της Σουηδίας και της Κύπρου, κατά την διάρκεια της οποίας τονίστηκε η πάγια αυτή θέση του Ισραήλ. Το ισραηλινό σχέδιο σύμφωνα με δηλώσεις εκπροσώπου του υπουργείου εξωτερικών, περιλάμβανε την αναχαίτιση του στόλου και τον εξαναγκασμό του να κατευθυνθεί στο επίνειο της Ιερουσαλήμ, όπου τα μέλη της αποστολής θα παραδίδονταν στην μεταναστευτική αστυνομία και θα απελευθύνονταν. Το υλικό της βοήθειας, επρόκειτο να ελεγχθεί εξονυχιστικά για τυχόν ύπαρξη πολεμοφοδίων και στη συνέχεια θα αποστελλόταν στη Γάζα. Παρόλα αυτά, οι ενέργειες των ενόπλων δυνάμεων του Ισραήλ είχαν ως αποτέλεσμα το θάνατο 9 ανθρώπων και των τραυματισμό ακόμα περισσότερων.

Σύμφωνα με δηλώσεις των μελών της αποστολής, οι ισραηλινές ένοπλες δυνάμεις άνοιξαν πυρ εναντίον των πλοίων και χρησιμοποίησαν γκλομπ, δακρυγόνα, πλαστικές σφαίρες και αληθινά πυρά. Επίσης, μετά την παράδοση τους, τα μέλη της αποστολής κρατήθηκαν για 15 ώρες με δεμένα τα χέρια μέχρι να φτάσουν στο λιμάνι του Ashdod. Μάλιστα, υπογραμμίστηκε ότι ο διεθνής στολίσκος, τη στιγμή της επίθεσης έπλεε περίπου 68 ναυτικά μίλια ανοιχτά των ακτών

της Γάζας. Αντίθετα, η ισραηλινή πλευρά ισχυρίστηκε ότι οι ακτιβιστές επιτέθηκαν στους στρατιώτες και οι τελευταίοι απάντησαν για λόγους αυτοάμυνας. Συγκεκριμένα ο Ισραηλινός Πρωθυπουργός, αναφερόμενος σε κάποιους από τους συμμετέχοντες μίλησε για τρομοκράτες οπλισμένους με τσεκούρια, μαχαίρια, ρόπαλα και παρόμοια όπλα.

Η διεθνής αντίδραση στις ενέργειες του Ισραήλ ήταν άμεση με ανακλήσεις πρεσβευτών αλλά και δηλώσεις υπέρ της άρσης του αποκλεισμού της Λωρίδας της Γάζας από τον Αραβικό Σύνδεσμο και τον ΟΗΕ. Μάλιστα, το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υιοθέτησε την Τετάρτη 2 Μαΐου ψήφισμα για τη δημιουργία μίας διεθνούς ερευνητικής αποστολής για την ισραηλινή στρατιωτική επέμβαση κατά της νηοπομπής που μετέφερε ανθρωπιστική βοήθεια στη Γάζα. Η εντονότερη αντίδραση προήλθε από την τουρκική πλευρά η οποία προχώρησε σε ανάκληση του πρεσβευτή της από την ισραηλινή πρωτεύουσα και αποφάσισε την ελάττωση των οικονομικών και αμυντικών σχέσεων της με το εβραϊκό κράτος. Αξίζει μάλιστα να σημειωθεί ότι οι τουρκικές δικαστικές αρχές και ιατροδικαστικές υπηρεσίες έχουν ήδη ξεκινήσει έρευνα για τις ακριβείς αιτίες θανάτου των 9 Τούρκων θυμάτων της επίθεσης με στόχο την παραπομπή των υπευθύνων στα αρμόδια όργανα. Παρόλα αυτά η δικαστική προσφυγή χρειάζεται άδεια από το τουρκικό υπουργείο δικαιοσύνης, καθώς αφορά εκπροσώπους ξένης χώρας και τις στρατιωτικές της δυνάμεις, αλλά η κυβέρνηση δεν έχει πάρει ακόμα επίσημη θέση επ' αυτού. Το σίγουρο πάντως είναι ότι βάσει δηλώσεων του Τούρκου πρωθυπουργού και υπουργού εξωτερικών, η Τουρκία δεν θα παραμείνει απαθής, δεν συγχωρεί την επίθεση στα διεθνή ύδατα και οι σχέσεις μεταξύ των δύο δεν θα είναι ποτέ ίδιες.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι παρά τις εκκλήσεις της Ιρλανδικής κυβέρνησης, κατελήφθη το Σάββατο 5 Ιουνίου και το τελευταίο πλοίο της αποστολής, «Rachel Corrie», το οποίο είχε καθυστερήσει να φτάσει λόγω βραδύτητας στις μηχανές του. Το πλοίο κατελήφθη από τον ισραηλινό στρατό χωρίς βία αυτή τη φορά, καθώς παρά τις προειδοποιήσεις μέσω ασυρμάτου, προσπάθησε να προσεγγίσει τη Λωρίδα της Γάζας. Συγκεκριμένα, ο Ισραηλινός πρωθυπουργός δήλωσε σε ανακοίνωση του ότι αυτή ήταν η διαφορά ανάμεσα σε ένα πολιτισμένο πλοίο και σε ένα πλοίο που η αποστολή του οργανώθηκε από «Τούρκους εξτρεμιστές». Όπως δήλωσε μάλιστα, το Ισραήλ ενήργησε με τον ίδιο τρόπο και τις δύο φορές. Τέλος, υπογράμμισε ότι η χώρα του θα συνεχίσει να διατηρεί το δικαίωμα αυτοάμυνας.

## **Εκτίμηση**

*Η αντίληψη του Ισραήλ σχετικά με την κρατική ασφάλεια, δεν φαίνεται να βρίσκει ιδιαίτερη απήχηση στο εξωτερικό. Η κυβέρνηση του Ισραήλ χάνει συνεχώς τα ερείσματά της στο εξωτερικό και οι προαναφερόμενες ενέργειες του, οι οποίες ήταν πέρα από κάθε λογική ή ηθική έννοια, οδήγησαν σε περαιτέρω περιθωριοποίηση της χώρας. Πράγματι, η τακτική και η μέθοδος που ακολουθήθηκε ήταν τέτοια, ώστε δόθηκε η δυνατότητα στην Τουρκία και σε όποιο άλλο κράτος το επιθυμούσε να κατακεραυνώσει το Ισραήλ.*

*Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να αναρωτηθεί κανείς κατά πόσο ο στόλος –στο σύνολο του- που πλησίασε τη Λωρίδα της Γάζας μετέφερε αμιγώς ανθρωπιστική βοήθεια, δεδομένου ότι και στο παρελθόν έχουν παρατηρηθεί παράνομες ενέργειες σε παρόμοιες αποστολές.*

*Στη συγκεκριμένη περίπτωση, αξιοσημείωτη είναι η αντίδραση της Τουρκίας, η οποία αναφέρεται σε παραβιάσεις του Διεθνούς Δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ η Ιστορία προσφέρει αδιάσειστα στοιχεία μη σεβασμού τους από την ίδια. Φτάνει να αναλογιστεί κανείς την περίπτωση της Κύπρου, όπου η Τουρκία κατέχει το 1/3 του εδάφους, ενώ η ίδια μιλάει για παράνομη κατοχή από τους Ισραηλινούς της Λωρίδας της Γάζας ή ακόμα την περίπτωση της Ελλάδας, όταν αναφέρεται σε μη σεβασμό των 12 ναυτικών μιλίων από τις ισραηλινές δυνάμεις. Τέλος, ενώ η ίδια έχει κατηγορηθεί επανειλημμένως για τη στάση της στο Κουρδικό και τις στρατιωτικές της επεμβάσεις της στο Β. Ιράκ στο όνομα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, η Τουρκία αναφέρεται στην όντως –εν πολλοίς- παράλογη αντιμετώπιση του παλαιστινιακού πληθυσμού από το Ισραήλ. Η Τουρκία λοιπόν, φαίνεται να έχει ξεχάσει πως έχει χρησιμοποιήσει συλλήβδην στο παρελθόν τις ίδιες μεθόδους για τις οποίες κατηγορεί τώρα το Ισραήλ, χωρίς, ασφαλώς, αυτό να υποβαθμίζει το μέγεθος των πράξεων του τελευταίου. Ωστόσο, είναι τουλάχιστον οξύμωρο να επιχειρεί να παίζει το ρόλο του τιμητή της διεθνούς νομιμότητας!*

## **Επίσκεψη του Sergei Lavrov στην Κίνα**

Επίσημη επίσκεψη στην Κίνα πραγματοποίησε ο Ρώσος υπουργός εξωτερικών, Sergei Lavrov, στις 3 Ιουνίου, ώστε να διεξάγει συζητήσεις με τον Κινέζο ομόλογό του, Yang Jiechi, τον πρόεδρο της χώρας, Hu Jintao, και άλλους Κινέζους αξιωματούχους. Η εν λόγω επίσκεψη

διήρκεσε δύο ημέρες και στην κορυφή της ατζέντας των συζητήσεων βρέθηκαν τα θέματα της κρίσης στην κορεατική χερσόνησο και το ζήτημα της επιβολής περαιτέρω κυρώσεων στο Ιράν από το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ για το πυρηνικό του πρόγραμμα.

Μετά το τέλος των επίσημων συναντήσεών του στο Πεκίνο την Παρασκευή 4 Ιουνίου ο Ρώσος υπουργός εξωτερικών δήλωσε ότι η Ρωσία και η Κίνα δε θα πρέπει να επιτρέψουν να ξεσπάσει μια σύγκρουση στην κορεατική χερσόνησο υπογραμμίζοντας ότι «τόσο η Ρωσία όσο και η Κίνα έχουν βαθειά ανησυχία για ό,τι συμβαίνει. Η κορεατική χερσόνησος είναι σχεδόν στα πρόθυρα στρατιωτικής και πολιτικής κρίσης». Στη συνέχεια ο Λαντριον εξέφρασε την βεβαιότητά του ότι η κατάσταση δε μπορεί να αφηθεί να αναπτυχθεί στη σφαίρα της ανεξέλεγκτης έντασης, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε ευρείας κλίμακας σύγκρουση μεταξύ Βόρειας και Νότιας Κορέας, και για τον λόγο αυτό «η Ρωσία και η Κίνα θα κάνουν ό,τι μπορούν για να αποφευχθεί». Όσον αφορά τη βύθιση του νοτιοκορεατικού πλοίου ο επικεφαλής της ρωσικής διπλωματίας δήλωσε ότι τάσσεται υπέρ της «ανάλογης τιμωρίας των ενόχων», όταν αυτοί βρεθούν, εκφράζοντας ταυτόχρονα και την κινεζική πλευρά. Επιπλέον, προσέθεσε ότι είναι ακόμα πολύ νωρίς να μιλάμε για επανάληψη των εξαμερών συνομιλιών σχετικά με το πυρηνικό πρόγραμμα της Βόρειας Κορέας, οι οποίες διεκόπησαν έπειτα από την αποχώρηση της Πιονγκγιάνγκ από τις διαπραγματεύσεις, σαν ένδειξη διαμαρτυρίας για την καταδίκη των πυρηνικών δοκιμών της από τα Ηνωμένα Έθνη, ωστόσο εξέφρασε την πεποίθησή του ότι οι συνομιλίες αυτές θα συνεχιστούν καθώς αποτελούν τον μόνο μηχανισμό για την επίλυση του ζητήματος.

Την ίδια ημέρα ο πρόεδρος της Νότιας Κορέας, Lee Miung-bak, ανακοίνωσε ότι η χώρα του τελικά προσέφυγε στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ για τη λήψη μέτρων εναντίον των ενόχων της βύθισης του πλοίου της. Ο ίδιος ανακοίνωσε την κίνηση αυτή από τη Σιγκαπούρη όπου βρισκόταν, δηλώνοντας ότι η Βόρεια Κορέα παραβίασε την κυριαρχία και επιτέθηκε στις ένοπλες δυνάμεις της χώρας του, το οποίο καθιστά την ενέργεια αυτή πρόκληση. Ο ίδιος σημείωσε επιπλέον ότι η Βόρεια Κορέα πρέπει να αναγνωρίσει «το αδίκημα που διέπραξε και πρέπει να δεσμευτεί ότι δε θα εμπλακεί ξανά στο μέλλον σε μια τόσο αξιόμηπη πράξη». Από την πλευρά της η Πιονγκγιάνγκ τόνισε ότι οι δύο χώρες είναι κοντά στον πόλεμο και επανέλαβε τις απειλές για αντίποινα στην περίπτωση καταδίκης της από τον ΟΗΕ για το θέμα αυτό. Επιπρόσθετα, απεσταλμένος της Βόρειας Κορέας δήλωσε την προηγούμενη εβδομάδα ότι ανά

πάσα στιγμή μπορεί να ξεσπάσει πόλεμος στην Κορέα και ότι τα στρατεύματα του Βορρά βρίσκονται σε πλήρη ετοιμότητα.

Σε ότι αφορά το ζήτημα του ιρανικού πυρηνικού προγράμματος η Ρωσία και η Κίνα εξέφρασαν την αντίθεσή τους στην επίσπευση της διαδικασίας ψήφισης περαιτέρω κυρώσεων κατά του Ιράν. Σε ανακοίνωσή του το κινεζικό υπουργείο εξωτερικών αναφέρει ωστόσο ότι οι δύο χώρες δεν αποκλείουν την επιβολή κυρώσεων, δεδομένου ότι αυτές «δε θα είναι στην κατεύθυνση της τιμωρίας του ιρανικού λαού και δε θα επηρεάσουν την καθημερινή ζωή του». Ο Lavron δήλωσε ότι η χώρα του τάσσεται κατά της άσκησης πίεσης για τη διαδικασία της ψηφοφορίας, ωστόσο συμπλήρωσε ότι οι διαδικασίες για την απόφαση πλησιάζουν στην ολοκλήρωσή τους λαμβάνοντας υπόψη τα οικονομικά συμφέροντα της Κίνας και της Ρωσίας. Νωρίτερα ο Ρώσος υπουργός εξωτερικών είχε τηλεφωνική συνομιλία με την Αμερικανίδα ομόλογό του Hilary Clinton, με την οποία αντάλλαξαν απόψεις για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, ενώ όπως ειπώθηκε, ανησυχία προκαλεί το γεγονός ότι το Ιράν εξακολουθεί να εμπλουτίζει ουράνιο. Τέλος, ο Sergei Lavron δήλωσε ότι ο πρόεδρος της Ρωσίας, Dimitri Medvedev, πρόκειται να επισκεφθεί την Κίνα στα τέλη Σεπτεμβρίου, γεγονός το οποίο θα αποτελέσει «ορόσημο στις σινο-ρωσικές σχέσεις για το τρέχον έτος».

### **Εκτίμηση**

*Τη σύγκλιση των θέσεων της ρωσικής και κινεζικής διπλωματίας σε καίρια ζητήματα της εξωτερικής πολιτικής ήλθε να επιβεβαιώσει η τελευταία προσέγγιση των δύο πλευρών. Η Κίνα και η Ρωσία αναλαμβάνουν ρόλο πυροσβέστη, καθώς τα σύννεφα του πολέμου πυκνώνουν πάνω από την Κορεατική χερσόνησο- όπως τουλάχιστον επισημαίνουν σε κάθε ευκαιρία τα δύο κορεατικά κράτη τις τελευταίες εβδομάδες- παραμένοντας με διακριτικότητα στο πλευρό του Βορρά, ο οποίος αντιμετωπίζει την αποστροφή της Διεθνούς Κοινότητας για τις ακρότητες σε βάρος του Νότου. Η Μόσχα και το Πεκίνο στοχεύουν στην αποκλιμάκωση της έντασης που πυροδοτούν οι συνεχείς απειλές τόσο από τη Σεούλ όσο και από την Πιονγκγιάνγκ και φαίνονται έτοιμες να αναλάβουν από κοινού ενεργότατο ρόλο προς την κατεύθυνση αυτή. Αναλόγως συγκλίνουσα αντιμετώπιση διαμορφώνουν οι δυο πλευρές και στο ζήτημα του πυρηνικού προγράμματος του Ιράν. Αμφότερες οι δύο πλευρές υπήρξαν στο πλευρό της Τεχεράνης στο παρελθόν, υποστηρίζοντας τις πυρηνικές της φιλοδοξίες, ωστόσο αποστασιοποιήθηκαν καθώς η τελευταία αύξανε την καχυποψία της δύσης*

*ως προς τη χρήση των πυρηνικών της αποθεμάτων. Σε κάθε περίπτωση, τα δύο κράτη επιδιώκουν να συντονίσουν τη δράση τους στα πλαίσια του ΟΗΕ, όπου θα κληθούν σύντομα να αποφασίσουν για την επιβολή νέων κυρώσεων κατά του Ιράν.*

### **Νέα έκθεση-«καταπέλτης» της ΙΑΕΑ για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν**

Εμπιστευτική έκθεση της Διεθνούς Υπηρεσίας Ατομικής Ενέργειας (ΙΑΕΑ) για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν ήλθε στο φως της δημοσιότητας στις 31 Μαΐου από το ειδησεογραφικό πρακτορείο Reuters. Στην εν λόγω έκθεση επισημαίνεται πως η Ισλαμική Δημοκρατία συνεχίζει ακάθεκτη τον εμπλουτισμό του ουρανίου σε υψηλότερο μάλιστα επίπεδο, κατασκευάζοντας εξειδικευμένο εξοπλισμό. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έγιναν γνωστά, το Ιράν πρόκειται να θέσει σε λειτουργία νέες συσκευές φυγοκέντρισης, οι οποίες θα επιτρέπουν την επεξεργασία ουρανίου καθαρότητας άνω του 20%. Επιπλέον, γνωστοποιήθηκε πως η χώρα παρήγαγε 5.7 κιλά εμπλουτισμένου ουρανίου μόνο κατά το μήνα Απρίλιο, ενώ δεν κατέστη δυνατόν να υπολογιστεί το σύνολο της ποσότητας εμπλουτισμένου ουρανίου που κατέχει σήμερα.

Όπως ήταν αναμενόμενο, η δημοσιοποίηση της έκθεσης προκάλεσε έντονη ανησυχία στις χώρες της Δύσης. Πρώτη η Γαλλία ανακοίνωσε, μέσω του υπουργού Εξωτερικών, Bernard Kouchner, ότι η επιβολή νέων κυρώσεων προς την Τεχεράνη αποτελεί «μονόδρομο». Σύμφωνα με τον Kouchner, το Ιράν δεν άφησε περιθώρια στη διεθνή κοινότητα, αρνούμενο συστηματικά να προσέλθει σε σοβαρές διαπραγματεύσεις για το πυρηνικό του πρόγραμμα. Και η Ιαπωνία συντάχθηκε με τη γαλλική θέση, καλώντας, μάλιστα, την Ισλαμική Δημοκρατία να μην εξωθήσει την κατάσταση. Από την πλευρά τους, οι ΗΠΑ αρκέστηκαν σε μια λιτή αλλά αυστηρή δήλωση, τονίζοντας ότι περιμένουν την ψήφιση του πακέτου των νέων κυρώσεων εναντίον του Ιράν μέσα στην επόμενη εβδομάδα. Κάλεσαν δε όλα τα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας να επιδείξουν υπευθυνότητα. Τέλος, ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών, Sergei Lavrov, δήλωσε στις 4 Ιουνίου πως το σχέδιο ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας για κυρώσεις κατά του Ιράν είναι σχεδόν έτοιμο. Σύμφωνα με τον Lavrov, το σχέδιο ψηφίσματος δεν περιλαμβάνει οικονομικές κυρώσεις που θα παραλύσουν τη χώρα αλλά πιστεύεται ότι θα είναι εξίσου αποτελεσματικό. Μάλιστα, μοιράστηκε τις απόψεις της ρωσικής πλευράς και με την Αμερικανίδα ομόλογό του, Hillary Clinton, σε τηλεφωνική επικοινωνία. Οι δύο υπουργοί

έκριναν απαραίτητη την άμεση επιβολή κυρώσεων, τα οποία θα «παραδειγματίσουν» το Ιράν.

### **Εκτίμηση**

*Η επιβολή νέων, αυστηρότερων κυρώσεων φαίνεται πως αποτελεί «μονόδρομο» για τη Δύση. Το Ιράν απαξίζει πλήρως για τις δυτικές απαιτήσεις, δεν προσέρχεται στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και στρέφεται σε αναδυόμενες χώρες, οι οποίες πρόσκεινται φιλικά σε αυτό, με πρόσφατο παράδειγμα την Τουρκία και τη Βραζιλία, με τις οποίες και υπέγραψε συμφωνία για το πυρηνικό του πρόγραμμα. Παρ' όλα αυτά, η εν λόγω συμφωνία δε στάθηκε ικανή να αναχαιτίσει τις διαφωνίες της Δύσης. Η δε δημοσιοποίηση της έκθεσης της ΙΑΕΑ αποδεικνύει πως, παρά τα όποια δείγματα καλής θέλησης την Τεχεράνη προς το εξωτερικό, στο εσωτερικό της χώρας η πυρηνική στρατηγική που υιοθέτησε ο Ahmadinejad εφαρμόζεται με αυστηρή προσήλωση στο στόχο της απόκτησης πυρηνικών. Η εν λόγω στάση δεν αφήνει κανένα περιθώριο διαλόγου. Επομένως, οι νέες κυρώσεις που αναμένεται να υιοθετήσει το Συμβούλιο Ασφαλείας θα «χτυπήσουν» κομβικούς τομείς, όπως η οικονομία και το εμπόριο, ώστε η χώρα να αναγκαστεί να θέσει οριστικό τέλος στις πυρηνικές της φιλοδοξίες.*

### **Σύνοδος κορυφής ΕΕ- Ρωσίας: Στο επίκεντρο η άρση της βίζας και τα ανθρώπινα δικαιώματα**

Στη σκιά της αιματηρής ισραηλινής επιχείρησης έλαβε χώρα η διήμερη σύνοδος κορυφής ανάμεσα σε Ευρωπαϊκή Ένωση και Ρωσία. Ευρωπαίοι και Ρώσοι ηγέτες πραγματοποίησαν συναντήσεις στις 31 Μαΐου και 1 Ιουνίου στην πόλη Rostov που βρίσκεται 1000 χλμ νοτιοδυτικά της Μόσχας. Στην επίσημη ατζέντα των συνομιλιών βρέθηκαν μια σειρά διεθνών θεμάτων, όπως η οικονομική κρίση στην ευρωζώνη, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η κατάσταση στη Μέση Ανατολή και οι πυρηνικές φιλοδοξίες του Ιράν.

Το ζήτημα το οποίο κυριάρχησε στη Σύνοδο ήταν αυτό της άρσης των περιορισμών στη θεώρηση διαβατηρίων. Ειδικότερα, ο Ρώσος Πρόεδρος, Dmitry Medvedev, απηύθυνε έκκληση στην ΕΕ για την όσο το πιο δυνατόν άμεση κατάργηση της βίζας, τονίζοντας πως η χώρα του είναι διατεθειμένη να καταργήσει την βίζα άμεσα. «Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελείται από 27

χώρες και η καθεμία έχει τη δική της άποψη για το θέμα αυτό. Όσο πιο γρήγορα υπάρξει η συνεννόηση, τόσο το καλύτερο», επεσήμανε ο Ρώσος πρόεδρος. Από τη μεριά του, ο πρόεδρος της ΕΕ, Herman Van Rompuy, άφησε ανοιχτό το θέμα και επιφυλάχθηκε να πάρει θέση εν καιρώ.

Ένα άλλο κρίσιμο θέμα το οποίο τέθηκε επί τάπητος κατά τη διάρκεια της Συνόδου ήταν αυτό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Ρωσία. Ο Van Rompuy επεσήμανε ότι η Ρωσία έχει σημειώσει κάποια μικρή πρόοδο στο ζήτημα αυτό και ανέφερε ενδεικτικά το παράδειγμα της επικύρωσης του πρωτοκόλλου 14 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Παράλληλα, ωστόσο, εξέφρασε την έντονη ανησυχία της Ένωσης αναφορικά με την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα και ιδιαίτερα στις περιοχές του Βόρειου Καυκάσου, στις οποίες υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός δολοφονηθέντων δημοσιογράφων και ακτιβιστών. Αυτό που προκάλεσε αίσθηση, ωστόσο, ήταν το γεγονός ότι ο Van Rompuy δεν έκανε καμία αναφορά στις συλλήψεις διαδηλωτών της αντιπολίτευσης που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του.

Επιπρόσθετα, κατά την διάρκεια της Συνόδου, επισφραγίστηκε η νέα Συνεργασία για τον Εκσυγχρονισμό, που αποτέλεσε πρωτοβουλία του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Jose Manuel Barroso, τον περασμένο Νοέμβριο στη Σύνοδο της Στοκχόλμης. Βάσει του προγράμματος αυτού, η ΕΕ θα μεταφέρει στη Ρωσία εκπαίδευση και τεχνολογία «με αντάλλαγμα» δημοκρατικότερες μεταρρυθμίσεις. «Η επιλογή της Μόσχας να θεμελιώσει τον εκσυγχρονισμό της τον 21ο αιώνα σε δημοκρατικές αξίες προϋποθέτει σημαντική ανάπτυξη», δήλωσε χαρακτηριστικά ο Herman Van Rompuy.

Τέλος, η ΕΕ και η Ρωσία εξέδωσαν κοινό ανακοινωθέν για την αιματηρή ισραηλινή επέμβαση στη διεθνή νηοπομπή που μετέφερε ανθρωπιστική βοήθεια στη Γάζα με το οποίο ζήτησαν την άμεση και αμερόληπτη έρευνα για τις συνθήκες της επιχείρησης, αλλά και άμεση άρση του αποκλεισμού που θα επιτρέψει τη ροή της ανθρωπιστικής βοήθειας.

### **Εκτίμηση**

*Έχει καταστεί φανερό ότι Ρωσία και Ευρωπαϊκή Ένωση αντιλαμβάνονται την ανάγκη αλληλεξάρτησης, αλλά και την ανάγκη πραγματοποίησης αμοιβαίων κινήσεων με απώτερο σκοπό την βελτίωση των σχέσεων τους. Είναι, επίσης, σαφές ότι Βρυξέλλες και Μόσχα έχουν κάνει σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της αποκατάστασης της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και της εξεύρεσης προοπτικών συνεργασίας σε κομβικούς τομείς. Ωστόσο, στην παρούσα φάση φαίνεται ότι οι δυο πλευρές δεν είναι διατεθειμένες να αναλάβουν κάποια καθοριστική πρωτοβουλία με αποτέλεσμα να διαιωνίζεται μια κατάσταση σταθερή μεν, εντούτοις, χωρίς κάποια ουσιαστική δυναμική.*

### **Ματιές στην επικαιρότητα**

#### **Πολιτική**

- **Με καταγγελίες της αντιπολίτευσης για άσκηση πιέσεων στους ψηφοφόρους ολοκληρώθηκε η καταμέτρηση των ψήφων στις νομαρχιακές εκλογές που έλαβαν χώρα στη Γεωργία.** Συγκεκριμένα, η αντιπολίτευση καταγγέλλει εκβιαστικές πρακτικές προς τους ψηφοφόρους, ικανές να αλλοιώσουν το εκλογικό αποτέλεσμα. Σημειώνεται πως παραβιάσεις μικρής εμβέλειας κατά τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας διαπίστωσαν και οι παρατηρητές του ΟΑΣΕ.
- **Την έντονη αντίδραση του γεωργιανού υπουργείου Εξωτερικών προκάλεσε η ανακοίνωση της Αμπχαζίας πως από τις αρχές Ιουλίου τίθεται σε λειτουργία η απευθείας γραμμή Μόσχα- Sukhumi.** Οι γεωργιανές αρχές τόνισαν πως μια τέτοια ενέργεια αποτελεί παραβίαση του διεθνούς δικαίου και για να την αποτρέψουν επιφυλάσσονται κάθε νόμιμου μέσου.

#### **Οικονομία**

- **Για 14η φορά από τον Απρίλιο του 2009 η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας προέβη σε μείωση των επιτοκίων στα πλαίσια μιας πιο χαλαρής νομισματικής πολιτικής που έχει**

επιλέξει να ακολουθεί το τελευταίο χρονικό διάστημα. Συγκεκριμένα, στις 31 Μαΐου, η Bank Rosii μείωσε το βασικό επιτόκιο αναχρηματοδότησης στο ιστορικό χαμηλό του 7,75%.

- **Την 1η Ιουνίου η αμερικανική κατασκευάστρια εταιρεία Boeing κέρδισε διαγωνισμό για την προμήθεια 65 αεροσκαφών στη κρατική εταιρεία της Ρωσίας, Russian Technologies.** Σύμφωνα με ανακοίνωση του ρωσικού κολοσσού, η Boeing έκανε την καλύτερη προσφορά τόσο σε τεχνικό όσο και σε τεχνικό και λειτουργικό τομέα. Σημειώνεται ότι στον διαγωνισμό, που είχε προκηρυχθεί το 2009, συμμετείχαν η ευρωπαϊκή Airbus και η ρωσική United Aircraft.
- **Από την 1η Ιουνίου άρχισαν επίσημα στο Βελιγράδι οι διαπραγματεύσεις ανάμεσα στη Ρωσία και στη Σερβία αναφορικά με την δανειοδοτική συμφωνία ύψους 800 εκ δολαρίων.** Η δανειοδότηση αυτή έχει στόχο τον εκσυγχρονισμό των συγκοινωνιακών υποδομών και τις επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας.
- **Ενδιαφέρον εκδήλωσε η Ρωσία για την κατασκευή πλοίων στη Βουλγαρία στις 2 Ιουνίου κατά τη διάρκεια της συνάντησης των ομάδων εργασίας των δυο χωρών στην Αγία Πετρούπολη.** Ειδικότερα, συστάθηκε μόνιμη ομάδα εργασίας από την Ρωσία και την Βουλγαρία με σκοπό την κατασκευή 1.400 πλοίων μέχρι το 2020, ενώ η ανάθεση της κατασκευής του 40% των πλοίων αυτών θα δοθεί σε ξένες εταιρείες.
- **Κίνημα διαμαρτυρίας για την υψηλή τιμή της βενζίνης δημιουργήθηκε στη Λευκορωσία.** Οι πολίτες καταγγέλλουν πολιτική καρτέλ στη βενζίνη, η οποία έχει αναχθεί σε είδος πολυτελείας, καθώς η τιμή του λίτρου σχεδόν αγγίζει το ένα δολάριο.

## Ενέργεια

- **Συμφωνία μακροπρόθεσμης συνεργασίας υπέγραψαν την 1<sup>η</sup> Ιουνίου η ρωσική TVEL και η ουκρανική Energoatom.** Πρόκειται για συμφωνία παροχής πυρηνικού καυσίμου στα ουκρανικά πυρηνικά εργοστάσια μετά το 2010. Σύμφωνα με εκτίμηση του επικεφαλής της Energoatom, η συμφωνία είναι αμοιβαία επικερδής.

- Το Αζερμπαϊτζάν αναμένεται να αυξήσει την παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου κατά το τρέχον έτος, δήλωσε ο πρόεδρος της χώρας, **Ilham Aliyev**, στις 2<sup>η</sup> Ιουνίου. Μάλιστα, ο Aliyev τόνισε πως η παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου ξεπερνά κατά πολύ την εξαγωγική δυνατότητα της χώρας.

### Περιβάλλον

- Σύμφωνα με Έκθεση της 1<sup>ης</sup> Ιουνίου του Συμβουλίου Έρευνας της Νορβηγίας η περιοχή του Αρκτικού Κύκλου απειλείται άμεσα από τις φωτιές που λαμβάνουν χώρα στις παρακείμενες χώρες της περιοχής. Οι φωτιές που εκδηλώνονται στα δάση και στις καλλιέργειες των χωρών της Νότιας Αμερικής, της Βορειο-Ανατολικής Ευρώπης και την Ρωσία θα αποτελέσουν στο άμεσο μέλλον ένα από τα κυριότερα προβλήματα της Αρκτικής, αφού απελευθερώνουν μεγάλες ποσότητες τοξινών και επικίνδυνων αέριων ρύπων, οι οποίες εγκλωβίζονται στους πάγους οδηγώντας έτσι στην περαιτέρω διάβρωση και ρύπανσή τους.
- Στις 1 και 2 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε στην πρωτεύουσα της Λιθουανίας **Vilnius** η 8<sup>η</sup> Συνδιάσκεψη των Πρωθυπουργών του Συμβουλίου των Κρατών της Βαλτικής Θάλασσας (Council of the Baltic Sea States - CBSS) με αντικείμενο την επίτευξη ευρύτερης οικονομικής ανάπτυξης και ενεργειακής συνεργασίας στην περιοχή, που θα σέβεται ταυτόχρονα τις περιβαλλοντικές προκλήσεις. Κατά την Συνδιάσκεψη του CBSS συμφωνήθηκε την προεδρία του Οργανισμού να αναλάβει η Νορβηγία η οποία θα πάρει τα σκήπτρα από την Λιθουανία και υπογράφηκε η "Διακήρυξη του Vilnius" σχετικά με το κοινό όραμα για το μέλλον της περιοχής μέχρι το 2020. Κατά την συνέντευξη τύπου ο Ρώσος αναπληρωτής Πρωθυπουργός **Viktor Zubkov** είχε την ευκαιρία να διασαφηνίσει κάποιες περιβαλλοντικές πτυχές του υπό κατασκευή αγωγού φυσικού αερίου Nord Stream, τονίζοντας πως χάρη στην οικονομική συμβολή της Κοινότητας πραγματοποιήθηκε μια πολύ σημαντική και ευρύτατου φάσματος μελέτη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τον εν λόγω αγωγό, δηλώνοντας παράλληλα την σιγουριά του ότι ο συγκεκριμένος αγωγός θα είναι από τους πιο ασφαλείς περιβαλλοντικά αγωγούς που έχουν δημιουργηθεί.
- Ο Ρώσος Πρόεδρος, **Dmitry Medvedev**, χαιρέτισε την Παγκόσμια Ημέρα

**Περιβάλλοντος στις 5 Ιουνίου δηλώνοντας στην προσωπική του ιστοσελίδα ότι κάθε κανονική οικονομία οφείλει να είναι και οικολογικά φιλική.** Συγκεκριμένα, ο Ρώσος Πρόεδρος, αφού διαπίστωσε ότι η Ρωσία συνειδητοποίησε αρκετά αργά ότι η προστασία του περιβάλλοντος είναι στενά συνδεδεμένη με τις επιταγές της οικονομικής και οικολογικής ανάπτυξης, ζήτησε την ύπαρξη αυστηρότερων περιβαλλοντικών προτύπων διαφορετικά το μέλλον της χώρας θα είναι αρκετά ζοφερό. Αυτή η σχέση άλλωστε επιβεβαιώθηκε και στο πρόσφατο συμβούλιο που είχε με τους αρχηγούς των υπουργείων βιομηχανίας και περιβάλλοντος της χώρας. Επιπρόσθετα, ο Ρώσος Πρόεδρος δήλωσε την συμπαράστασή του και την βοήθειά της Ρωσίας αν αυτή ζητηθεί προς τις ΗΠΑ προκειμένου να συνδράμει στην αποκατάσταση του περιβάλλοντος μετά την πετρελαϊκή καταστροφή στον Κόλπο του Μεξικού.

### **Άμυνα και ασφάλεια**

- **Ηνωμένες Πολιτείες και Νότια Κορέα θα πραγματοποιήσουν μεγάλης κλίμακας ναυτικές ασκήσεις στην Κίτρινη Θάλασσα με σκοπό την αποστολή σαφούς μηνύματος αποφασιστικότητας προς την Πιονγκγιάνγκ, σύμφωνα με είδηση που μετέδωσε στις 2 Ιουνίου το νοτιοκορεατικό πρακτορείο ειδήσεων Yonhap.** Πηγή του Yonhap ήταν ανώτατος αξιωματούχος του υπουργείου Άμυνας της Ν. Κορέας. Σύμφωνα με τον ίδιο, στις ασκήσεις θα συμμετάσχουν από αμερικανικής πλευράς υπερσύγχρονα πολεμικά πλοία, το πυρηνοκίνητο αεροπλανοφόρο «George Washington», ένα αντιτορπιλικό κλάσης Aegis και ένα πυρηνοκίνητο υποβρύχιο. Από νοτιοκορεατικής πλευράς, θα συμμετάσχουν ένα αντιτορπιλικό, ένα υποβρύχιο και μαχητικά αεροσκάφη F-15K. Οι ασκήσεις θα πραγματοποιηθούν το διάστημα 8-11 Ιουνίου και στα πλαίσια αυτών θα χρησιμοποιηθούν πυρά και θα γίνουν ενέργειες ως να επρόκειτο για πραγματικές πολεμικές επιχειρήσεις. Οι εν λόγω ασκήσεις θα προστεθούν σε εκείνες που είχε πραγματοποιήσει την περασμένη εβδομάδα το νοτιοκορεατικό ναυτικό και εντάσσονται στο εκρηκτικό κλίμα που επικρατεί τις τελευταίες ημέρες στην κορεατική χερσόνησο, μετά την ανακοίνωση της Σεούλ για βύθιση πολεμικού της πλοίου από το βορειοκορεατικό ναυτικό.
- **Οι δαπάνες για την άμυνα πρόκειται να αυξηθούν για το 2011 σαν ποσοστό του ρωσικού ΑΕΠ, δήλωσε στις 3 Ιουνίου ο Ρώσος αναπληρωτής υπουργός οικονομικών, Anton**

**Siluanov, σε σχετική συζήτηση στη Δούμα.** Όπως επεσήμανε ο Ρώσος αξιωματούχος, το 2010 το ποσοστό των αμυντικών δαπανών ήταν 2,6% του ΑΕΠ και το 2011 αναμένεται να κινηθεί στο 2,9%. Στη συζήτηση που διεξήχθη, μέλη της αρμόδιας επιτροπής της Δούμας για την Άμυνα αναφέρθηκαν διεξοδικά στις ελλείψεις που υπάρχουν στον εν λόγω τομέα. Εν προκειμένω, ο αντιστράτηγος Oleg Frolov, επικεφαλής της διεύθυνσης του υπουργείου άμυνας για τους εξοπλισμούς, υπενθύμισε πως η κυβέρνηση έχει εκπονήσει πρόγραμμα εκσυγχρονισμού του στρατεύματος για τα έτη 2011-2020, ύψους 13 τρις ρουβλίων, αναγνωρίζοντας όμως ότι για έναν πλήρη εκσυγχρονισμό θα απαιτούνταν κονδύλια 36 τρις, ποσό δηλαδή τριπλάσιο εκείνου που τελικά θα δοθεί.

- **Πεντακόσιοι Αμερικανοί πεζοναύτες βρίσκονται στην Εσθονία για να λάβουν μέρος στις ναυτικές ασκήσεις «Baltops-2010», όπως ανακοινώθηκε από το γενικό επιτελείο της βαλτικής αυτής χώρας στις 6 Ιουνίου.** Οι εν λόγω ασκήσεις θα διεξαχθούν το διάστημα 7 με 18 Ιουνίου στο έδαφος της Εσθονίας και της Λετονίας, ενώ σε αυτές θα συμμετάσχουν συνολικά 3.000 άνδρες και 38 πολεμικά πλοία και υποβρύχια από 11 χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ρωσίας. Οι ασκήσεις «Baltops» διεξάγονται σε ετήσια βάση από το 1994, στο πλαίσιο του νατοϊκού προγράμματος «Συνεταιρισμός για την Ειρήνη». Ωστόσο, αυτή τη χρονιά η διεξαγωγή των ασκήσεων θα λάβει χώρα με φόντο τις ανησυχίες των βαλτικών χωρών αναφορικά με τις συνέπειες που μπορεί να έχει για τη στρατηγική ισορροπία στην περιοχή η πρόθεση της Μόσχας να προμηθευτεί, για τον ρωσικό Στόλο της Βαλτικής, το, γαλλικής κατασκευής, υπερσύγχρονο πλοίο αμφίβιων επιχειρήσεων τύπου Mistral.
- **Την ανησυχία τους εκφράζουν Ρώσοι αναλυτές για τον ενδεχόμενο ανταγωνισμό στις διεθνείς αγορές όπλων από το κινεζικό μαχητικό αεροσκάφος J-15 εις βάρος των αντίστοιχων ρωσικών και ιδίως του Su-33 Falcon-D.** Ωστόσο, στις 4 Ιουνίου ο Ρώσος ειδικός Igor Korotchenko, μέλος του Δημόσιου Συμβουλίου του υπουργείου Άμυνας, εμφανίστηκε καθησυχαστικός τονίζοντας πως το κινεζικό αεροσκάφος είναι απίθανο να έχει τις ίδιες επιδόσεις με το αντίστοιχο ρωσικό, καθώς οι Κινέζοι δεν διαθέτουν την τεχνολογία για να αντιμετωπίσουν κάποια συγκεκριμένα τεχνικά προβλήματα. Το J-15 αναπτύχθηκε σαν «κλώνος» του Su-33 –και μάλιστα για τον σκοπό αυτό η κινεζική κυβέρνηση είχε αγοράσει

ένα Su-33 από την Ουκρανία– καθώς οι σχετικές διαπραγματεύσεις για αγορά του αεροσκάφους από τη Ρωσία δεν είχαν αίσια έκβαση. Επισημαίνεται πως η κατασκευή από τρίτες χώρες οπλικών συστημάτων που βασίζονται σε υπάρχοντα ρωσικά, χωρίς την παραχώρηση αδειών από τη Ρωσία, αποτελεί συχνό «πονοκέφαλο» για τη Μόσχα.

- **«Χρυσές δουλειές» φαίνεται πως κάνει η ρωσική αμυντική βιομηχανία με τον αραβικό κόσμο.** Σύμφωνα με δηλώσεις του αναπληρωτή επικεφαλής της ρωσικής Ομοσπονδιακής Επιτροπής για την Τεχνική Συνεργασία, Vyacheslav Dzirkalin, στις 2 Ιουνίου, η Ρωσία θα εξάγει στην Αλγερία μαχητικά αεροσκάφη Su-30 και εκπαιδευτικά Yak-130, ενώ Αλγερία και Λιβύη είναι έτοιμες να συμφωνήσουν την αγορά ρωσικών αντιαεροπορικών συστημάτων μικρού βεληνεκούς Pantsir-S1. Τέλος, Ρωσία και Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα βρίσκονται σε διαπραγματεύσεις για τον εκσυγχρονισμό από τη ρωσική πλευρά των οχημάτων μεταφοράς προσωπικού BMP-3 του πεζικού των ΗΑΕ.
-